

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA VOĆARSTVA I VINOGRADARSTVA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
	3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
	3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
	3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
	3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	14
	3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	16
	3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	17
	3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	18
	3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA.....	19
	3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	20
	3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	21
	3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	22
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	24
5.	REFERENTNI PODACI.....	25

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA VOĆARSTVA I VINOGRADARSTVA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

- Tehničar voćarstva i vinogradarstva organizuje i obavlja poslove u biljnoj proizvodnji (na poljoprivrednim gazdinstvima, farmama, zadrugama, institutima, istraživačkim centrima i drugim privrednim subjektima), uz primjenu standarda i normi tradicionalne, organske, konvencionalne i integralne proizvodnje. Proizvodi voćni i lozni sadni materijal. Podiže i održava višegodišnje zasade. Primjenjuje agrotehničke mjere u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji. Organizuje i obavlja berbu, sortiranje, pakovanje i skladištenje voća i grožđa. Vršiti preradu primarnih proizvoda za dobijanje jednostavnih prehrambenih proizvoda voćarstva i vinogradarstva u okviru poljoprivrednog gazdinstva. U radu koristi adekvatnu mehanizaciju, opremu i alat, i učestvuje u njihovom održavanju i vršenju jednostavnih popravki.

KOMPETENCIJE

Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Analizira radni zadatak u cilju pripreme za njegovu realizaciju
- Planira i organizuje sopstveni rad i rad grupe za realizaciju poslova u voćarstvu i vinogradarstvu
- Priprema resurse i radno mjesto za obavljanje poslova u voćarstvu i vinogradarstvu, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom
- Proizvodi voćni i lozni sadni materijal
- Podiže i održava višegodišnje zasade
- Primjenjuje agrotehničke mjere u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji
- Obavlja berbu, sortiranje, pakovanje i skladištenje voća i grožđa
- Vršiti preradu primarnih proizvoda za dobijanje jednostavnih prehrambenih proizvoda voćarstva i vinogradarstva u okviru poljoprivrednog gazdinstva
- Koristi i održava mašine, opremu i alat za rad u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji
- Organizuje proces voćarsko-vinogradarske proizvodnje na poljoprivrednom gazdinstvu
- Vršiti procjenu i obračun troškova, kao i nabavku potrebnih materijala i sredstava
- Organizuje i obavlja promotivne aktivnosti
- Vodi radnu dokumentaciju
- Rukovodi radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka
- Sprovodi postupke za osiguranje i kontrolu kvaliteta rada u skladu sa standardima, normama i odgovarajućom regulativom
- Održava alat, opremu i uređaje za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Primjenjuje mjere zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Analiziranje radnog zadatka u cilju pripreme za njegovu realizaciju - Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada grupe za realizaciju poslova u voćarstvu i vinogradarstvu
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje resursa i radnog mjesta za obavljanje poslova u voćarstvu i vinogradarstvu, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Proizvodnja voćnog i loznog sadnog materijala - Podizanje višegodišnjih zasada - Održavanje višegodišnjih zasada - Primjena agrotehničkih mjera u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji - Berba, sortiranje, pakovanje i skladištenje voća i grožđa - Prerada primarnih proizvoda za dobijanje jednostavnih prehrambenih proizvoda voćarstva i vinogradarstva u okviru poljoprivrednog gazdinstva - Korišćenje i održavanje mašina, opreme i alata za rad u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Procjena i obračun troškova, nabavka potrebnih materijala i sredstava - Organizacija promotivnih aktivnosti
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Vršenje nadzora nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka
Obezbeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Osiguranje i kontrola kvaliteta u skladu sa standardima, normama i odgovarajućom regulativom
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacija sa nadređenima, saradnicima, korisnicima usluga i nadležnim institucijama
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena postupaka i mjera zaštite i zdravlja na radu - Primjena postupaka i mjera zaštite životne sredine

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje radnog zadatka u cilju pripreme za njegovu realizaciju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Pregleda/ Analizira zakonsku regulativu, **standarde**, kao i **dokumentaciju** neophodnu za izvršenje radnih zadataka
 - Standardi:** tradicionalne, organske, konvencionalne i integralne poljoprivredne proizvodnje
 - Dokumentacija:** projekti, elaborati, radni nalog
- Analizira podatke o tradicionalnoj, organskoj, konvencionalnoj i integralnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u skladu sa potražnjom/ uslovima na tržištu
- Pregleda radni zadatak/ nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju radnog zadatka
 - Resursi:** struktura i broj izvršilaca radnog zadatka, materijali, alati, oprema i uređaji
- Analizira radni zadatak/ nalog u cilju specifikacije **dokumentacije** potrebne za njegovu realizaciju
 - Dokumentacija:** radni nalog, proračun potrebnog materijala, usluga, mašina, opreme i radne snage, evidencije i dr.
- Planira vrijeme trajanja radova/ aktivnosti po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Alati, oprema i uređaji u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji
- Zakonska regulativa iz oblasti voćarsko-vinogradarske proizvodnje

3.1.2. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada i rada grupe za realizaciju poslova u voćarstvu i vinogradarstvu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Planira **periodične aktivnosti**, u skladu sa zakonskom regulativom, konkretnim pokazateljima i rezultatima
 - Periodične aktivnosti:** na dnevnom, sedmičnom, mjesečnom, i godišnjem nivou
- Priprema **dinamički plan** uzimajući u obzir ekološku održivost, kao i pol zaposlenih
 - Dinamički plan:** plan zasnivanja voćnjaka/ vinograda, tehničke mjere, alat, oprema, mehanizacija, repromaterijal, sirovine, radni zadaci, radna snaga/ ljudski resursi
- Izrađuje plan radova u cjelini i po fazama u skladu sa kalendarom poljoprivrednih radova, radnim zadacima i po potrebi u saradnji sa nadležnima/ inženjerima/ licenciranim stručnjacima
- Blagovremeno uvodi promjene u poljoprivrednu proizvodnju u cilju unapređenja proizvodnje
- Vršiti planiranje i organizaciju **mehanizacije, uređaja i alata** za rad neophodne za voćarsko-vinogradarsku proizvodnju
 - Mehanizacija:** mašine za obradu zemljišta, mašine za đubrenje, mašine za vađenje sadnica, mašine za sadnju, mašine za zaštitu bilja, mašine za zaštitu biljaka od kasnih prolječnih mrazeva, mašine za rezidbu i usitnjavanje ostataka rezidbe, mašine za vezivanje lastara, mašine za berbu voća i grožđa i dr.
 - Uređaji:** uređaji za zaštitu bilja, za zaštitu biljaka od mrazeva, za rezidbu, oprema i uređaji za zaštitu od grada, za berbu i dr.
 - Alati:** vile, kramp, capica, motika, ašov, lopata, grabulje, kolica, kosijer, za rezidbu, za kalemljenje, berbu i dr.
- Vršiti planiranje i organizaciju neophodne radne snage, primjene odgovarajućih mjera za njegu u cilju biljne **proizvodnje** sakupljanje, skladištenje i transport, konzerviranje i preradu odabranih proizvoda biljnog porijekla
 - Proizvodnja:** tradicionalna, organska, konvencionalna i integralna
- Planira prodaju poljoprivrednih proizvoda prema ekonomskom interesu
- Podnosi izvještaje o napredovanju radova svojim nadređenima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa za obavljanje poslova u voćarstvu i vinogradarstvu, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Priprema relevantnu **dokumentaciju** potrebnu za izvođenje radnog zadatka (radni nalog, normativi materijala, izvještaji, matična knjiga gazdinstva i dr.)

Dokumentacija: radni nalog, normativ materijala, izvještaji, knjiga gazdinstva i dr.

- Vršiti ličnu pripremu za rad i pripremu **zaštitnih sredstava i opreme** neophodne za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa važećim zakonskim propisima o zaštiti na radu i standardima održivosti - visokokvalitetna oprema napravljena od sirovina potvrđenog kvaliteta)

Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, odjeća, rukavice, keclja, oprema za prvu pomoć i dr.

- Vršiti odabir, pripremu i provjeru ispravnosti alata, opreme, zaštitne opreme, mehanizacije, sredstava za rad i materijala, u skladu sa odgovarajućim nalogom za rad i radnom dokumentacijom/ uputstvima za upotrebu

- Utvrđuje vrstu pripremljenih radova koji se izvode prije izvođenja radnih zadataka

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama bezbjednosti i zdravlja na radu

Uslovi rada: osvjetljenje, hemijski uslovi, izvori fizičke opasnosti i meteorološki uslovi - temperatura, vetar, kiša, magla, sniježne padavine i dr.

- Održava mjesto rada i alate nakon svakog procesa rada

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Priprema radnog mjesta
- Priprema resursa

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Proizvodnja voćnog i loznog sadnog materijala

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Obavlja **pripremu zemljišta** za zasnivanje **proizvodnih površina rasadnika** uz primjenu **alata, opreme, mašina i uređaja** koji se koriste u proizvodnji voćnog i loznog sadnog materijala
 - Priprema zemljišta:** osnovna i dopunska obrada zemljišta
 - Proizvodne površine rasadnika:** sjemenište, rastilo, prporište, matičnjak vegetativnih podloga, matičnjak generativnih podloga, sortimentski zasad i dr.
 - Alat:** makaze, testere, kalemarski nož, nož kresač alat za kalemljenje, vezivanje, vile, kramp, capica, motika, ašov, lopata, grabulje, kolica, kosijer i dr.
 - Oprema:** za zaštitu od grada, od mraza, za izdvajanje sjemena, sušare i dr.
 - Mašine:** traktor, motokultivator, priključne mašine za međurednu obradu, sadilice za sadnju podloga, mašine za vađenje sadnica, mašine za đubrenje i dr.
 - Uređaji:** za zaštitu biljaka, za vađenje sadnica i dr.
- Obavlja **pripremu** i sjetvu sjemena za proizvodnju generativnih podloga uz primjenu odgovarajućeg alata i opreme
 - Priprema:** sakupljanje i izdvajanje sjemena, sušenje sjemena, čišćenje i klasiranje sjemena, određivanje kvaliteta sjemena, stratifikovanje sjemena i dr.
- Obavlja **njegu** sijanaca do kalemljenja uz primjenu odgovarajućeg alata, opreme, mašina i uređaja
 - Njega:** okopavanje, plijevljenje, proređivanje, pikiranje i dr.
- Proizvodi vegetativne podloge na različite **načine** uz primjenu odgovarajućeg alata, opreme, mašina i uređaja
 - Način:** nagrtanjem, položenicama, reznicama, izdancima i dr.
- Obavlja pripremu podloge za sadnju i sadnju podloga u rastilo
- Obavlja **njegu podloga** do kalemljenja uz primjenu odgovarajućeg alata, opreme, mašina i uređaja
 - Njega podloga:** navodnjavanje, đubrenje, okopavanje i zaštita
- Obavlja proces **pripreme**, kalemljenja voćaka i vinove loze i **njege kalemova** u rastilu uz primjenu odgovarajućeg alata, opreme i mašina
 - Priprema:** skidanje i priprema kalem grančica
 - Njega kalemova:** popuštanje i skidanje veziva, prekraćivanje podloga, obrada zemljišta, zalivanje, zaštita, pinsiranje i dr.
- Obavlja vađenje, klasiranje, trapljenje i pakovanje sadnica uz primjenu alata, opreme i mašina za vađenje sadnica

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Voćni rasadnik
- Lozni rasadnik
- Proizvodnja podloga
- Proizvodnja kalem grančica i vijoka
- Kalemljenje
- Njega kalemova
- Vađenje, klasiranje, trapljenje, pakovanje i transport sadnog materijala

3.3.2. Ključni posao: Podizanje višegodišnjih zasada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Vršiti uzimanje uzoraka zemljišta i šalje ih na hemijsku analizu
- Vršiti odabir kultura i sorti višegodišnjih biljaka za uzgoj
- Organizuje/ Obavlja pripremu terena i polja za zasnivanje višegodišnjeg zasada upotrebom odgovarajućeg **alata i mašina**

Alat: vile, kramp, capica, motika, ašov, lopata, grabulje, kolica, kosijer i dr.

Mašine: mašine za osnovnu i dopunsku obradu zemljišta, mašine za đubrenje, mašine za sadnju, za zaštitu od grada i dr.

- Organizuje/ Obavlja osnovno đubrenje zemljišta organskim i mineralnim đubrivima, zavisno od vrste usjeva
- Organizuje/ Vršiti **planiranje** i uređivanje površine za podizanje voćnjaka

Planiranje: određivanje veličine parcele, putne mreže, pravca pružanja redova, rastojanja za sadnju, obilježavanje mjesta za sadnju, raspored sorti, vjetrozaštitnih pojaseva, sistema za navodnjavanje i dr.

- Određuje vrijeme i način sadnje, u skladu sa agroekološkim uslovima i sadnim materijalom
- Organizuje/ Obavlja pripremu sadnica za sadnju i vrši sadnju istih
- Postavlja naslone u voćnjaku i vinogradu
- Koordinira poslove izvršilaca tokom sadnje sadnica voćki i vinove loze

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Priprema terena za podizanje zasada i obrada zemljišta prije podizanja zasada
- Organizacija zemljišne teritorije
- Rastojanje i razmještaj sorti u voćnjaku i vinogradu

3.3.3. Ključni posao: Održavanje višegodišnjih zasada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vršiti formiranje uzgojnih oblika višegodišnjih zasada shodno vrsti, sorti i kvalitetu sadnica <ul style="list-style-type: none"> Formiranje uzgojnih oblika: rezidba, razvođenje, povijanje i usmjeravanje ljetorasta - Organizuje/ Vršiti rezidbu voćnjaka i vinograda <ul style="list-style-type: none"> Rezidba: zimska rezidba i zelena (ljetnja) rezidba - Organizuje primjenu/ sprovodi agrotehničke, pomotehničke mjere i mjere zaštite - Demonstrira proces rada drugim izvršiocima u vezi sa vršenjem rezidbe, primjenom agrotehničkih i pomotehničkih mjera i mjera zaštite u postupku održavanja višegodišnjih zasada
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Rezidba voćaka i vinove loze - Uzgojni oblici voćaka i vinove loze - Zimska i ljetnja rezidba - Rezidba vinove loze - Rezidba jabučastog, koštičavog, jezgrastog, jagodastog i suptropskog voća

3.3.4. Ključni posao: Primjena agrotehničkih mjera u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Obavlja vizuelni pregled biljaka u cilju utvrđivanja potrebe za preduzimanjem odgovarajućih mjera
- Primjenjuje **agrotehničke mjere** poštujući agrotehničke rokove, uz upotrebu odgovarajućih **mašina, sistema i alata**, uzimajući u obzir zaštitu životne sredine

Agrotehničke mjere: navodnjavanje, đubrenje, primena zaštitnih sredstava, proređivanje, zasenjivanje, kalcifikacija zemljišta i dr.

Mašine: mašine i uređaji za zaštitu bilja, mašine i uređaji za zaštitu biljaka od kasnih proljećnih mrazeva, uređaji za zaštitu od grada, pumpe za vodu i agregati, rasipači mineralnih đubriva, rasipači stajnjaka, cistijerne za osoku i dr.

Sistemi: za navodnjavanje kap po kap, vještačkom kišom i dr.

Alati: vile, kramp, capica, motika, ašov, lopata, grabulje, kolica, kosijer i dr.

- Primjenjuje osnovne mjere njege usjeva u procesu voćarsko-vinogradarske proizvodnje
- Vršiti nadzor nad radovima drugih izvršilaca tokom primjene agrotehničkih mjera i mjera njege usjeva
- Daje stručne savjete poljoprivrednim proizvođačima, u skladu sa relevantnim standardima poljoprivredne proizvodnje i zaštite životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Primjena agrotehničkih mjera u procesu voćarsko-vinogradarske proizvodnje

3.3.5. Ključni posao: Berba, sortiranje, pakovanje i skladištenje voća i grožđa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla**Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:**

- Određuje stepen zrelosti, vrijeme i **način** berbe voća i grožđa na osnovu raspoloživih sredstava
Način: ručna, polumehanizovana i mehanizovana berba
- Vršiti odabir odgovarajuće, održive/ ekološki prihvatljive **ambalaže** zavisno od vrste proizvoda
Ambalaža: gajbe, kartonske kutije, vreće, posudice različitih dimenzija i dr.
- Organizuje/ Obavlja berbu voća i grožđa, pakovanje, transport i skladištenje proizvoda u zavisnosti od njihovih karakteristika i predviđene namjene
- Prati rad grupe izvršilaca u procesu berbe, pakovanja, transporta i skladištenja, uzimajući u obzir **sposobnosti** zaposlenih
Sposobnosti: određene na osnovu pola, starosti i fizičkih karaktersitika
- Obavlja **pripremu** voća i grožđe za čuvanje u odnosu na voćnu vrstu i zdravstveno stanje plodova
Priprema: pregled ubranog voća i grožđa, odstranjivanje oštećenih, prezrelih, bolesnih plodova, odstranjivanje nečistoće, lišća i dr.
- Organizuje/ Vršiti odlaganje proizvoda i prati njihovo stanje uz kontrolu **uslova** u skladištu
Uslovi: temperatura, vlažnost vazduha, atmosfera i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Određivanje stepena zrelosti
- Berba plodova voća i grožđa
- Sortiranje, pakovanje i skladištenje voća i grožđa

3.3.6. Ključni posao: Prerada primarnih proizvoda za dobijanje jednostavnih prehrambenih proizvoda voćarstva i vinogradarstva u okviru poljoprivrednog gazdinstva

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Organizuje pripremu/ Priprema sirovine, ekološki prihvatljivu opremu i alate za proizvodnju jednostavnih prehrambenih **proizvoda** od voća i grožđa

Proizvodi: sokovi, džemovi, sušeno voće, rakija itd.

- Organizuje/ Vršiti termičku obradu i konzerviranje voća i grožđa, u skladu sa standardima zaštite životne sredine i održivosti, kao i relevantnom zakonskom regulativom
- Organizuje/ Obavlja proces cijedenja/ osnovne prerade voća i grožđa za dobijanje sokova
- Organizuje/ Sprovodi neophodne postupke za dobijanje sušenog voća i grožđa
- Organizuje/ Vršiti pakovanje i skladištenje gotovih proizvoda u adekvatno pripremljenu, ekološki prihvatljivu ambalažu, tj. skladišni prostor

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnologija proizvodnje jednostavnih prehrambenih proizvoda od voća i grožđa

3.3.7. Ključni posao: Korišćenje i održavanje mašina, opreme i alata za rad u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Vršiti odabir mašina, opreme i radnog alata za osnovne i dodatne radove na osnovu procesa rada
- Vršiti kontrolu stanja i ispravnosti mašina, opreme, alata i njihovih agregata
- Sprovodi/ Vršiti nadzor nad čišćenjem, dezinfekcijom i održavanjem poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata
- Sprovodi/ Vršiti nadzor nad jednostavnim popravkama poljoprivrednih mašina i opreme

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba mašina, opreme i alata u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Procjena i obračun troškova, nabavka potrebnih materijala i sredstava

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prikuplja informacije o cijenama i kvalitetu materijala na odgovarajućem tržištu - Vršiti procjenu troškova nabavke i transporta materijala, zaštitnih sredstava i opreme, opreme za rad, alata i rezervnih djelova, na osnovu specifikacije - Vršiti obračun utroška sredstava za realizaciju poljoprivredne proizvodnje, uz primjenu poreske regulative - Izrađuje kalkulaciju konačne cijene proizvoda iz ponude - Upravlja finansijskim aspektima malog preduzeća u slučaju suvlasništva/upravljanja - Sačinjava zahtjev za nabavku materijala, opreme, uređaja, rezervnih djelova i zaštitnih sredstava i opreme na osnovu specifikacije i podnosi isti nadređenom na odobrenje - Vršiti prijem i skladištenje materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova - Unosi podatke o pristiglom materijalu, opremi, uređajima i rezervnim djelovima u bazu podataka - Sastavlja reklamacione zapisnike u slučaju da pristigli materijal, oprema, uređaji i rezervni djelovi nijesu u skladu sa prethodno poručenim
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Procjena i obračun troškova u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji - Nabavka, prijem i skladištenje materijala i sredstava

3.4.2. Ključni posao: Organizacija promotivnih aktivnosti

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Prikuplja informacije dostupne na tržištu za potrebe prodaje poljoprivrednih proizvoda
- Prati konkurenciju na tržištu, kao i planove konkurenata
- Vrš pripremu materijala i promociju ponude/ proizvoda na različite **načine**
Način: sajmovi, prezentacije, digitalni marketing i dr.
- Organizuje/ Vrš promocije proizvoda u štampanim i elektronskim medijima, učešće na sajmovima
- Organizuje/ Vrš prodaju proizvoda

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Marketinško poslovanje
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evidentira vrijeme provedeno na radu, vlastito i saradnika, u skladu sa relevantnom zakonskom regulativom u elektronskoj formi - Popunjava dnevni i nedjeljni plan rada primjenjujući odgovarajuće obrasce - Popunjava odgovarajuću dokumentaciju, u skladu sa radnim zadatkom u skladu sa nacionalnom regulativom o zaštiti podataka o ličnosti i Opštom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) <ul style="list-style-type: none"> Dokumentacija: dnevni, nedjeljni plan rada i radni nalog, registar, protokol, datoteka, elektronska evidencija, baza podataka, dnevnik rada, normativi materijala, ulaz i izlaz robe, izvještaji, matična knjiga gazdinstva i dr. - Vodi evidenciju o utrošku repromaterijala, goriva, rezervnih djelova, alata i opreme, u pisanoj ili elektronskoj formi - Vodi evidenciju o agrometeorološkim parametrima - Učestvuje u izradi periodičnih izvještaja o obavljenom poslu, izvještaja o sprovedenim aktivnostima i izvještaja o prihodima i rashodima na poljoprivrednom gazdinstvu, a u vezi sa tradicionalnom, organskom, konvencionalnom i integralnom proizvodnjom - Arhivira dokumentaciju u skladu sa važećom regulativom, u pisanoj ili elektronskoj formi
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Radni nalog - Evidencija i arhiviranje dokumentacije - Izvještaj

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva: <ul style="list-style-type: none">- Izdaje naloge za rad izvršiocima radnog zadatka- Koordinira radom grupe tokom realizacije radnog zadatka- Usklađuje rad radne grupe sa ostalim učesnicima i grupama tokom realizacije radnog zadatka- Prikuplja od izvršilaca informaciju o realizaciji pojedinačnih radnih zadataka, u skladu sa radnim nalogom
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Osnove organizacije rada- Poslovna komunikacija

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva: <ul style="list-style-type: none">- Tumači radnoj grupi dokumentaciju i uputstva za različite radne procese u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji- Vršiti nadzor nad izvođenjem aktivnosti članova radne grupe u toku realizacije radnog zadatka- Provjerava funkcionalnost mašina, uređaja i radnog alata za proizvodnju prije i tokom realizacije radnih procesa proizvodnje voća i grožđa- Vršiti nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku realizacije radnog zadatka
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Osnove organizacije rada i specifičnosti voćarsko-vinogradarske proizvodnje- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova- Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Osiguranje i kontrola kvaliteta u skladu sa standardima, normama i odgovarajućom regulativom

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primjenjuje odgovarajuće zakone, standarde, norme, tehničku regulativu i interne procedure u poljoprivrednoj proizvodnji - Koristi uređaje, alat i opremu, u skladu sa uputstvima proizvođača - Vrš osnovnu kontrolu kvaliteta poljoprivrednih proizvoda iz ponude na osnovu definisanih standarda - Vrš osnovnu kontrolu kvaliteta vode zavisno od izvora vode i mjesta upotrebe - Sanira moguće osnovne nedostatke u cilju osiguranja kvaliteta proizvoda u skladu sa vrstom i načinom proizvodnje - Vrš uzorkovanje proizvoda u cilju ispunjenja zahtjeva koji se tiču kvaliteta proizvoda i/ili pribavljanja deklaracija i sertifikata - Pohađa obuke o primjeni standarda, trendova, novih tehnika, tehnologija i internih procedura u poljoprivrednoj proizvodnji - Vrš evaluaciju sopstvenog rada i rada svojih saradnika, imajući u vidu specifičnosti posla i karakteristike zaposlenih lica <p style="text-align: center;">Karakteristike: životna faza, fizičke sposobnosti itd.</p>
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Zakon i pravilnici u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji - Standardi kvaliteta - Karakteristike i način rukovanja alatom, opremom i uređajima - Proces rada pri proizvodnji voća i grožđa

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva: <ul style="list-style-type: none">- Provjerava redovno ispravnost i funkcionalnost alata, opreme i uređaja za rad- Obavlja osnovno održavanje alata, opreme i uređaja za rad<ul style="list-style-type: none">Osnovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr.- Odlazuje alat, opremu i uređaje, u skladu sa uputstvima proizvođača i inženjera- Prijavljuje kvarove opreme, uređaja inženjeru, u skladu sa internom procedurom- Vršiti pripremu i slanje opreme i uređaja na servisiranje, u skladu sa uputstvima proizvođača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Alat, oprema i uređaji za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja, odlaganja i skladištenja)- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komunikacija sa nadređenima, saradnicima, korisnicima usluga i nadležnim institucijama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ostvaruje internu i eksternu komunikaciju na profesionalan i etički način primjenjujući pravila poslovne komunikacije, u skladu sa principima ravnopravnosti <ul style="list-style-type: none"> Interna komunikacija: sa nadređenima, saradnicima i pomoćnim osobljem Eksterna komunikacija: sa kupcima, relevantnim javnim, vladinim i civilnim institucijama Principi ravnopravnosti: rodne, rasne, seksualne, nacionalne, vjerske, kulturološke i dr. - Primjenjuje odgovarajuće tehnike komunikacije u skladu sa organizacionom strukturom, nadležnostima, vrstama poslova i radnih zadataka - Daje uputstva saradnicima i radnoj grupi za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu i stručnu terminologiju - Koristi savremene informaciono-komunikacione tehnologije i pomoćne tehnologije u komunikaciji - Rješava interne i eksterne primjedbe i nesporazume primjenom odgovarajućih tehnika za rješavanje konflikata - Izvještava nadređenog o završenom radnom zadatku koristeći jasnu i stručnu terminologiju
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none"> - Poslovna komunikacija - Upotreba stručne terminologije - Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Primjena postupaka i mjera zaštite i zdravlja na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:

- Sprovodi propise i primjenjuje mjere i postupke iz oblasti bezbjednosti zaštite i zdravlja na radu i protivpožarne zaštite, kao i odgovarajuću zakonsku i internu regulativu za upravljanje vanrednim situacijama
- Identifikuje opasnosti u procesu rada i umanjuje rizike za nastanak povreda na radu, kao i profesionalnih oboljenja
- Pravilno koristi i održava opremu i **ličnu zaštitnu opremu** i sredstva za zaštitu zdravlja i bezbjednost na radu

Lična zaštitna oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitna pregača, zaštitne rukavice i dr.

- Koristi opasna i potencijalno opasna hemijska sredstva, u skladu sa uputstvima za upotrebu u cilju očuvanja zaštite i zdravlja na radu
 - Pruža prvu pomoć u slučaju nezgode, u skladu sa odgovarajućim procedurama
 - Obavještava saradnike o potencijalnim opasnostima koje je identifikovao, postavljajući znakove opasnosti, u radnom okruženju i prilikom korišćenja hemijskih sredstava, opreme, alata, uređaja i mašina, imajući u vidu rizike po **posebne grupe**
- Posebne grupe:** trudnice, porodilje, stariji, lica sa zdravstvenim rizicima i dr.
- Primjenjuje/ Vršiti kontrolu primjene higijensko-sanitarno-tehničkih mjera zaštite na radu, prije, tokom i nakon izvođenja radova i upotrebe hemijskih sredstava
 - Prijavljuje identifikovane kvarove alata, sredstava i opreme za rad nadležnom licu
 - Održava mjesto izvođenja radova čistim i urednim do finalizacije i primopredaje izvedenih radova

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure prilikom pružanja prve pomoći u slučaju električnog udara
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

3.11.2. Ključni posao: Primjena postupaka i mjera zaštite životne sredine**Aktivnosti za realizaciju ključnog posla****Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar voćarstva i vinogradarstva:**

- Primjenjuje mjere, pravila i standarde zaštite životne sredine
- Vršiti identifikaciju i analizu faktora koji utiču na zagađenje životne sredine
- Vršiti odlaganje, deponovanje i sortiranje repromaterijala, hemijskih sredstava i ostataka životinjskog i biljnog porijekla na način koji ne ugrožava životnu sredinu
- Organizuje/ Sakuplja, vršiti selekciju, čuva, odlaže i tretira otpad iz procesa rada, u skladu sa regulativom o zaštiti životne sredine
- Vršiti kontrolu mogućih štetnih dejstava koja njegov rad (uz primjenu opasnih ili potencijalno opasnih hemijskih sredstava, poljoprivredne opreme, mehanizacije i alata) može da ima na životnu sredinu
- Obavlja aktivnosti iz oblasti poljoprivrede koristeći energiju i materijale, u skladu sa principima održivog razvoja i zaštite životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Postupanje sa otpadom u skladu sa Zakonom
- Propisi iz oblasti upravljanja otpadom

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Poljoprivreda, prehrana, veterina Podsektor: Poljoprivreda
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ISCO-u	6112 - Uzgajivači drvenastih i žbunastih kultura
Tipično radno okruženje i uslovi rada	<p>Tehničar voćarstva i vinogradarstva radi na otvorenim i zatvorenim prostorima. Na otvorenom polju obavlja posao pod uticajem različitih vremenskih uslova (ekstremne temperature, vjetar, UV zračenje, vlažnost, padavine), a može da radi i u zatvorenom prostoru, pod uticajem specifičnih mikroklimatskih uslova (temperatura, vlažnost, prisustvo štetnih gasova i dr.).</p> <p>Obavlja poslove na privatnim, državnim ili javnim poljoprivrednim gazdinstvima koji se odnose na proizvodnju, primarnu preradu na gazdinstvu i trgovinu proizvodima biljnog porijekla. Rukovodi manjim organizacionim jedinicama poljoprivrednih preduzeća ili gazdinstava. Može da radi i u objektima namenjenim za prodaju poljoprivrednih proizvoda, u laboratorijama za ispitivanje zemljišta, sjetvenog/sadnog materijala, bolesti kultura na osnovu biljnog materijala, kao i u poljoprivrednim apotekama i rasadnicima, vrtnim centrima.</p> <p>U periodu sezonskih poslova može da radi svakodnevno ili je moguće produženo radno vrijeme u odnosu na standardno. Radno vrijeme je prilagođeno uslovima proizvodnje/ vrsti posla, što često podrazumijeva rad noću, vikendom i praznicima, rad u smjenama i produženo radno vrijeme. Radno vrijeme se može prilagoditi različitim fazama u životu pojedinca (na primjer, roditeljstvo) ili starosnoj dobi date osobe (mlađi i stariji).</p> <p>Posao tehničara voćarstva i vinogradarstva se može prilagoditi fizičkim mogućnostima muškaraca i žena, i životnim fazama u kojima se nalaze. Trudnice, kao i porodilje, osobe sa privremenim i trajnim invaliditetom, mogu (privremeno) da obavljaju poslove koji su lakši, na način koji im omogućava da ispunjavaju svoje roditeljske obaveze, koji su prilagođeni njihovim fizičkim mogućnostima. Slično tome, starija lica mogu da obavljaju poslove koji su manje fizički zahtjevni.</p> <p>Radne zadatke obavlja u različitim položajima tijela što zahtijeva stajanje, sjedenje, čučanje, saginjanje, penjanje i nošenje tereta.</p> <p>Radi fizički naporan, potencijalno opasan posao, usljed izloženosti mehanizaciji, opemi, hemijskim sredstvima, te je tokom obavljanja radnih zadataka obavezno nošenje lične zaštitne opreme.</p> <p>Tehničar voćarstva i vinogradarstva može da radi samostalno, da koordinira grupom radnika i/ili da radi pod nadzorom nadređenog. Potrebno je da bude adekvatnog psihofizičkog zdravlja, da ima ljubav prema prirodi, biljkama, da ima osjećaj za preciznost i kreativnost u radu.</p>
Srodna zanimanja	<p>Tehničar ratarstva i povrtarstva, Voćar-Vinogradar, Ratar-Povrtar, Pomoćnik poljoprivrednog proizvođača, Cvjećar-Rasadničar.</p> <p>Zanimanje Tehničar voćarstva i vinogradarstva je takođe povezano sa zanimanjima: Tehničar hortikulture, Prehrambeni tehničar, Vinar-Podrumar, Tehničar fitofarmaceut, kao i sa ostalim zanimanjima koja su vezana za radna mesta menadžmenta, inženjera (u oblasti poljoprivrede i drugim oblastima)</p>
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/Tehničarka voćarstva i vinogradarstva

Kod dokumenta: SZ-080141-TVOČVIN

Datum usvajanja dokumenta: 22. jun 2022. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XVIII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Savo Đurašić, inženjer prehrambene tehnologije, diplomirani inženjer proizvodnog menadžmenta, "Naša bašta", Voli, Podgorica
2. Veljko Tomić, diplomirani inženjer agronomije, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bar
3. Azra Purović, diplomirani inženjer poljoprivrede, nastavnik, JU Srednja mješovita škola Golubovci
4. Dejan Milunović, diplomirani inženjer stočarstva, nastavnik, JU SSŠ „Spasoje Raspopović“, Podgorica
5. Prof.dr Biljana Lazović, doktor poljoprivrednih nauka, vanredni profesor, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore
6. Dušan Pejović, diplomirani inženjer poljoprivrede, organizator praktične nastave, JU Srednja stručna škola, Cetinje
7. Milanka Radulović, diplomirani inženjer šumarstva, poljoprivredni proizvođač, Gazdinstvo „Radulović“, Nikšić
8. Branko Bulatović, poljoprivredni tehničar iz oblasti voćarstva-vinogradarstva, rukovodilac u penziji, Plantaže d.o.o., Podgorica
9. Miloš Golubović, mr ekonomskih nauka, izvršni direktor, „Naše voće“, Nikšić
10. Đorđe Marković, dipl.ing elektrotehnike, direktor, Vrtni centar „Kalia“, Podgorica
11. Nikola Simović, diplomirani hemičar, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bijelo Polje

Koordinatori:

Vjera Mitrović-Radošević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

Dokument je rađen u okviru regionalnog projekta EQET SEE - Unapređenje kvaliteta obrazovanja i obuke koji je finansiran od strane Austrijske razvojne agencije (ADA) od sredstava Austrijske razvojne saradnje (ADC) i usaglašen je između šest ekonomija: Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Sjeverne Makedonije, Srbije i Crne Gore. Projekat je sproveden od strane Inicijative za reformu obrazovanja u jugoistočnoj Evropi (ERI SEE) i partnerskih institucija.